

RvW
ADVOCATEN

DE CAO: EEN NIET TE
ONDERSCHATTEN FACTOR!

MASTERCLASS ARBEIDSRECHT

14 NOVEMBER 2023

PRESENTATIE AGENDA

01

**Wat is een cao?
En welke soorten kennen we?**

02

Binding aan een cao

03

Nawerking cao

04

Overgang van onderneming en cao's

05

Uitleg cao

CAO VOORBEELDEN IN HET NIEUWS

Personeel defensie krijgt er nog eens 7% bij

Door ONZE FINANCIËLE REDACTIE
Gisteren, 14:40 in FINANCIËEL

AMSTERDAM - De 69.000 medewerkers van Defensie krijgen vanaf 1 januari volgend jaar een loonsverhoging van 7%. Daarnaast krijgt iedereen met een vast contract een eenmalige uitkering van €1500 bruto.

ANP/HH

Loonsverhoging voor personeel in auto- fietsenhandel

30 okt. 2023 in FINANCIËEL

DEN HAAG (ANP) - Na lang onderhandelen zijn vakbonden en werkgeversorganisatie BOVAG het eens geworden over een nieuwe cao voor de Motorvoertuigen en Tweewielerbranche, voor onder andere garages, fietsenhandels en autodealers. Dat maakte FNV Metaal maandag bekend.

ANP/HH

Werknemers in houthandel leggen werk neer

29 okt. 2023 in FINANCIËEL

UTRECHT (ANP) - Werknemers in de Nederlandse houthandel leggen vrijdag 48 uur lang het werk neer. Meer stakingen zijn aanstaande, vakkbond FNV.

ANP / HH

rtlnieuws

12° 5 km

Inflatiereparatie: cao-lonen veel harder gestegen dan de prijzen

Door RTL Z
5 oktober 2023 00:19 · Aangepast 5 oktober 2023 00:19

Een demonstratie van medewerkers van sociaal werkbedrijven uit heel Nederland. Loonsverhoging in juni 2023.

De forse looneisen bij cao-onderhandelingen vanwege de hoge inflatie hebben effect gehad. Bij de cao's die in het afgelopen kwartaal afgesloten, stegen de lonen gemiddeld met 6,1 procent ten opzichte van dezelfde periode vorig jaar. Afgezet tegen de lagere inflatie, zou dat een reële loonsstijging die we deze eeuw nog niet eerder gezien hebben.

De vraag van 8,5 miljoen euro: is een pannenkoek een koek?

Brecht Colman

Voor even was het de vraag van 8,5 miljoen euro: is een pannenkoek een koek? Nee, zegt de rechtbank. Tot spijt van het pensioenfonds dat door dat oordeel miljoenen aan premies misloopt.

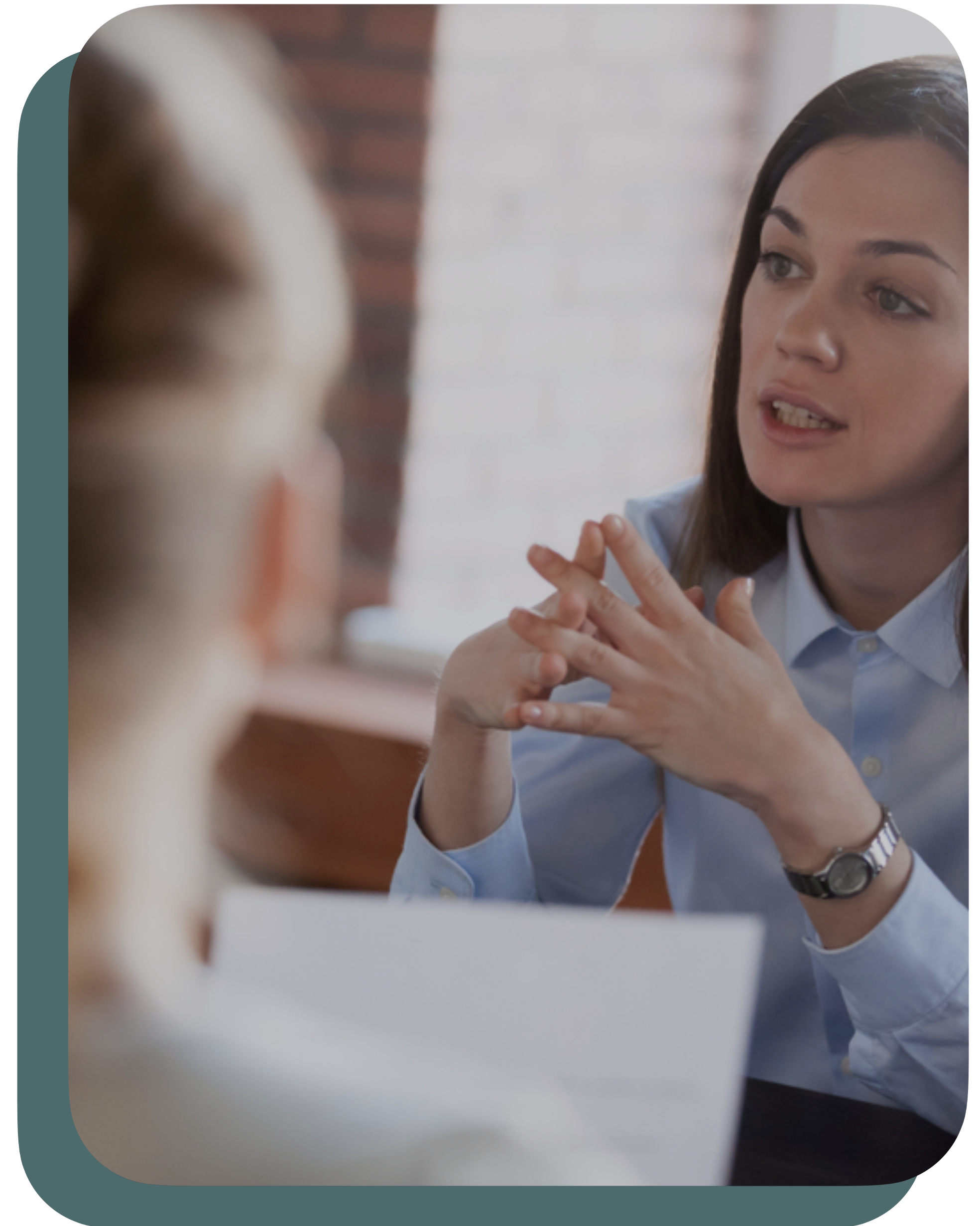
WANNEER IS SPRAKE VAN EEN CAO?

- (Schriftelijke) overeenkomst
- Een of meer werkgevers(verenigingen)
- Een of meer vakbonden
- Voornamelijk of uitsluitend arbeidsvoorwaarden
- Aangemeld bij minister SZW

SOORTEN CAO'S

- **Ondernemings-cao** (eigen cao)
 - Tussen individuele werkgever en vakbond(en)
 - Binnen onderneming
- **Bedrijfstak-cao**
 - Tussen werkgeversorganisaties en vakbonden
 - Binnen bedrijfstak

WANNEER IS EEN CAO OP JOUW BEDRIJF VAN TOEPASSING?

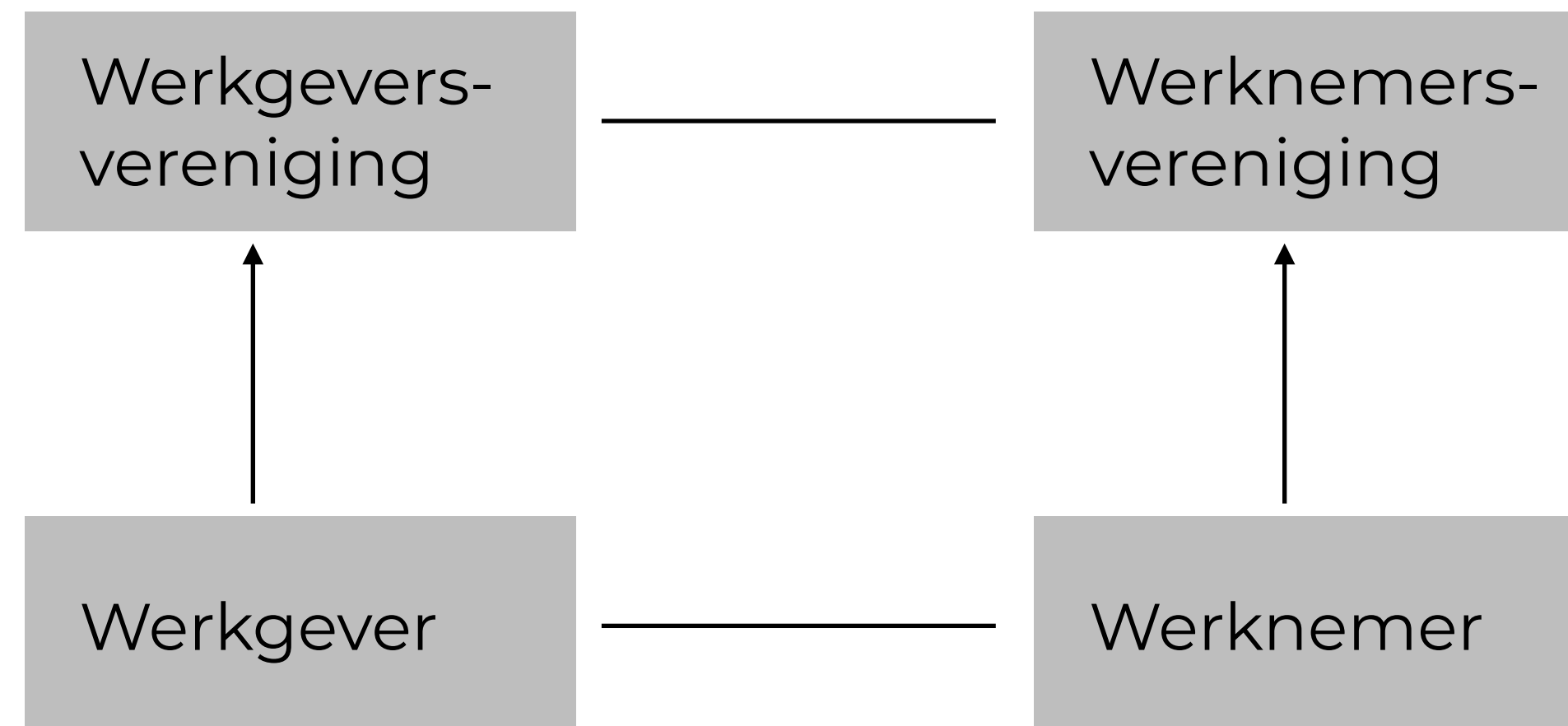
Gebonden door:

- A. **Lidmaatschap:** ben je lid van een cao-sluitende partij én val je onder de werkingssfeer van de cao?
- B. **AVV:** is de cao algemeen verbindend verklaard én val je onder de werkingssfeer van de cao?
- C. **Incorporatie:** is de cao van toepassing verklaard in de arbeidsovereenkomst (incorporatiebeding)?

A. GEBONDEN WERKGEVER EN GEBONDEN WERKNEMER

- Werkgever lid van werkgeversorganisatie
- Werknemer lid van vakbond

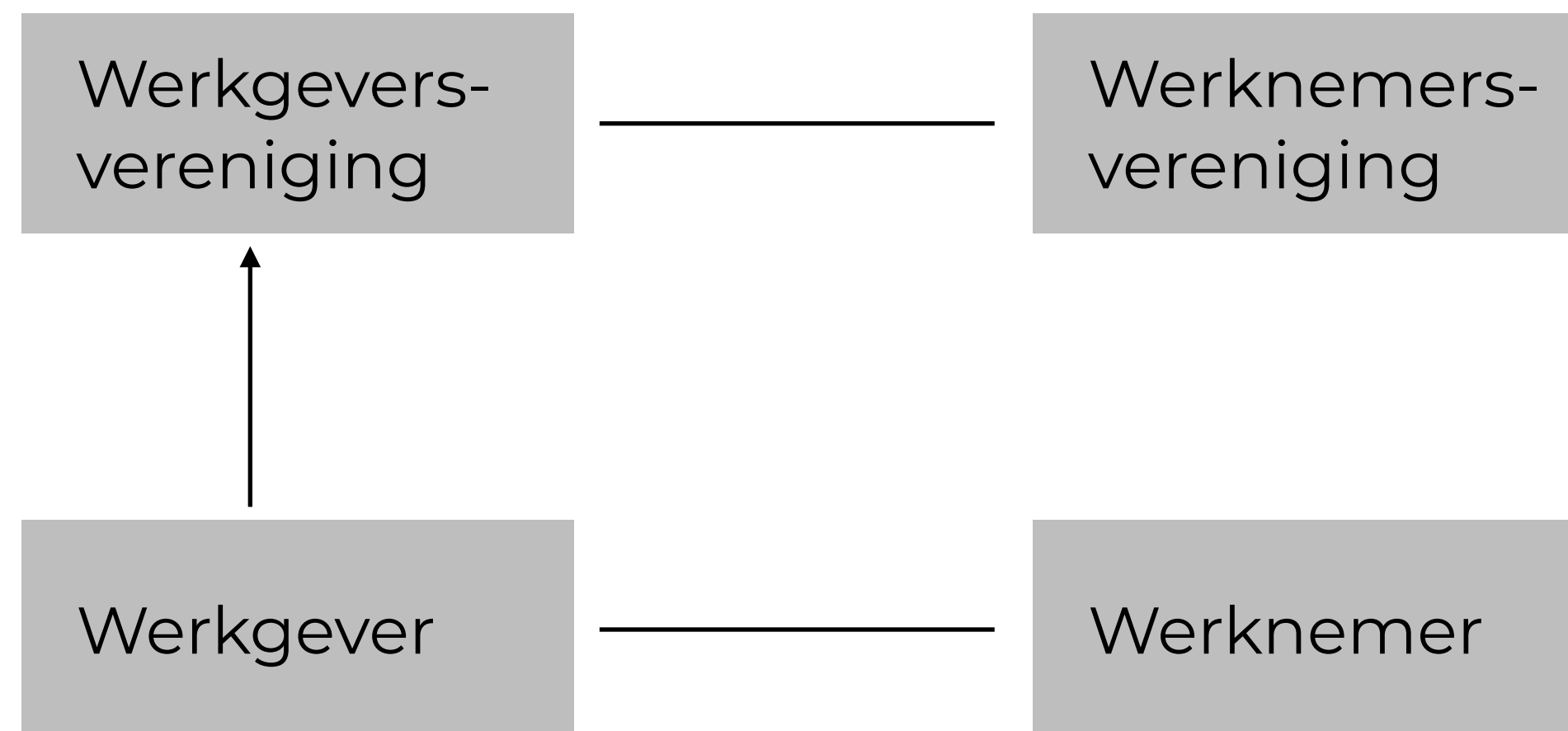
A. GEBONDEN WERKGEVER EN GEBONDEN WERKNEMER

- Normatieve/vervangende werking (artikel 12 Wet CAO)
 - Elk beding strijdig met de cao is nietig; vervangen door cao-bepaling
 - HR Boonen/Quicken: ieder beding afzonderlijk
 - HR Teunissen/Welter
- Aanvullende werking (artikel 13 Wet CAO)

A. GEBONDEN WERKGEVER EN ONGEBONDEN WERKNEMER

- Werkgever lid van werkgeversorganisatie
- Werknemer geen lid van vakbond
- “Artikel 14-werknemer”

A. GEBONDEN WERKGEVER EN ONGEBONDEN WERKNEMER

- Werkgever wel gebonden, werknemer niet gebonden
- Werkgever moet cao toepassen
- Werknemer kan het aanbod aanvaarden
- Werknemer kan toepassing niet afdwingen
- Contractsvrijheid blijft bestaan

B.AVV

- Alle werkgevers en werknemers in bedrijfstak gebonden
- Werkingssfeer is bepalend
- Normatieve en aanvullende werking (artikel 3 lid 1 en 3 Wet AVV)
- Duur AVVV: looptijd cao; max. 2 jaar
- Geen terugwerkende kracht

www.uitvoeringarbeidsvoorwaardenwetgeving.nl

B.AVV

Cao Metaal en Techniek (carrosseriebedrijf en TI)

→ Artikel 50 cao: recht op 25 vakantiedagen

- **Cao 2019-2021:** 1 juli 2019 – 30 september 2021
- **AVV:** 31 december 2019
- **Cao 2021-2024:** 1 oktober 2021 – 31 maart 2024
- **AVV:** 26 augustus 2022

Heeft de werknemer tussen 1 oktober 2021 en 26 augustus 2022 recht op 25 vakantiedagen?

C. INCORPORATIEBEDING

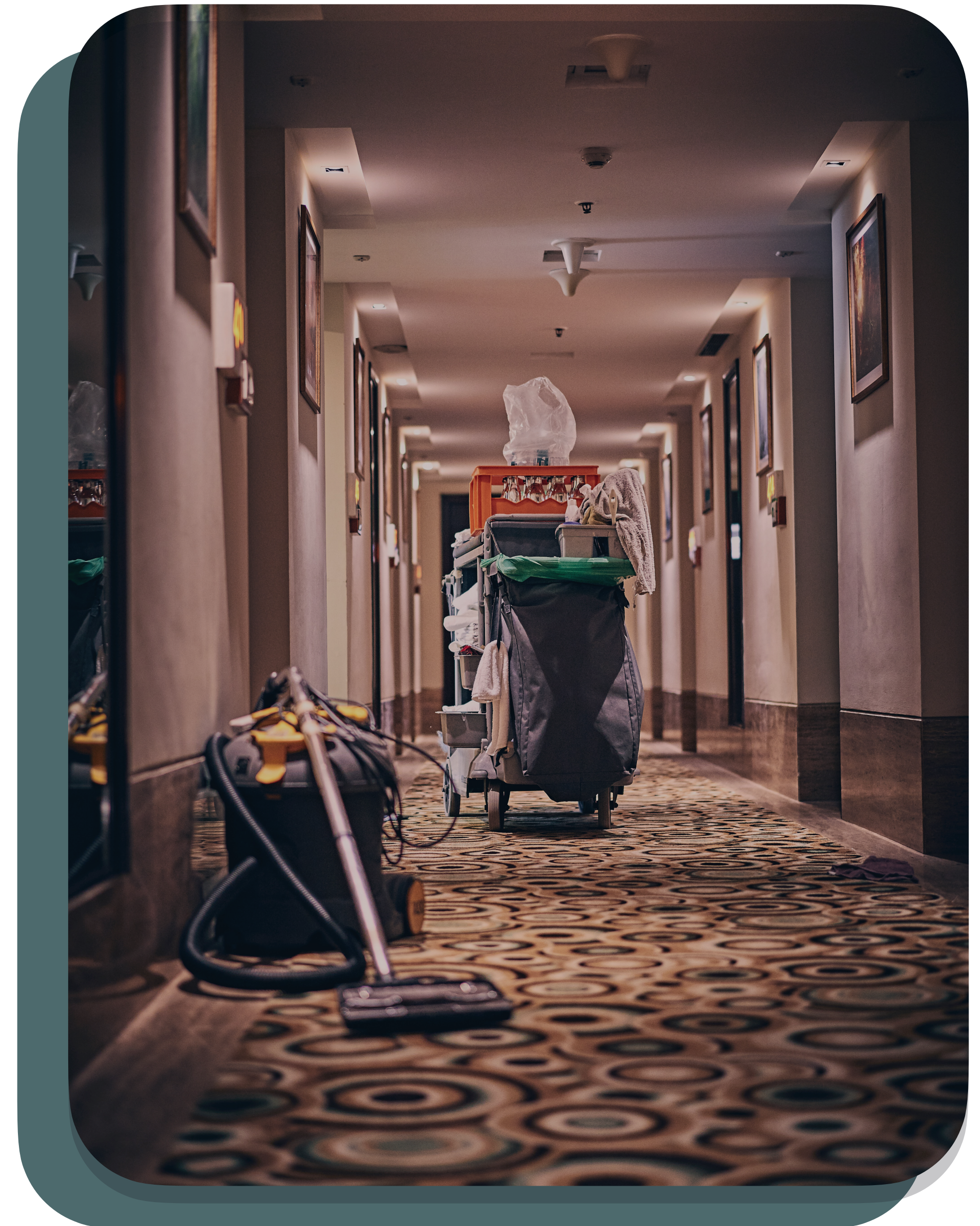
- Cao wordt onderdeel van arbeidsovereenkomst
- Statisch of dynamisch?
 - *De cao Groothandel Bloemen en Planten 2021-2023 is van toepassing op deze arbeidsovereenkomst.*
 - *De cao Groothandel Bloemen en Planten is van toepassing*
- Nakoming kan alleen worden afgedwongen door werknemer, niet door vakbond
- Incorporatiebeding: do of don't?

HOE VERHOUDT DIT ZICH TOT ELKAAR?

VOORBEELD *(1/3)*

- Werknemer verricht in opdracht van werkgever schoonmaakwerkzaamheden in een hotel
- Werkgever is lid van een werkgeversorganisatie die partij is bij de cao voor het Glazenwassersbedrijf
- Werknemer is lid van FNV (ook partij bij de cao Glazenwassersbedrijf)
- Werkgever en werknemer spreken af dat de Horeca cao van toepassing is op de arbeidsovereenkomst
- Werknemer verdient op basis van Horeca cao € 2.000,- per maand

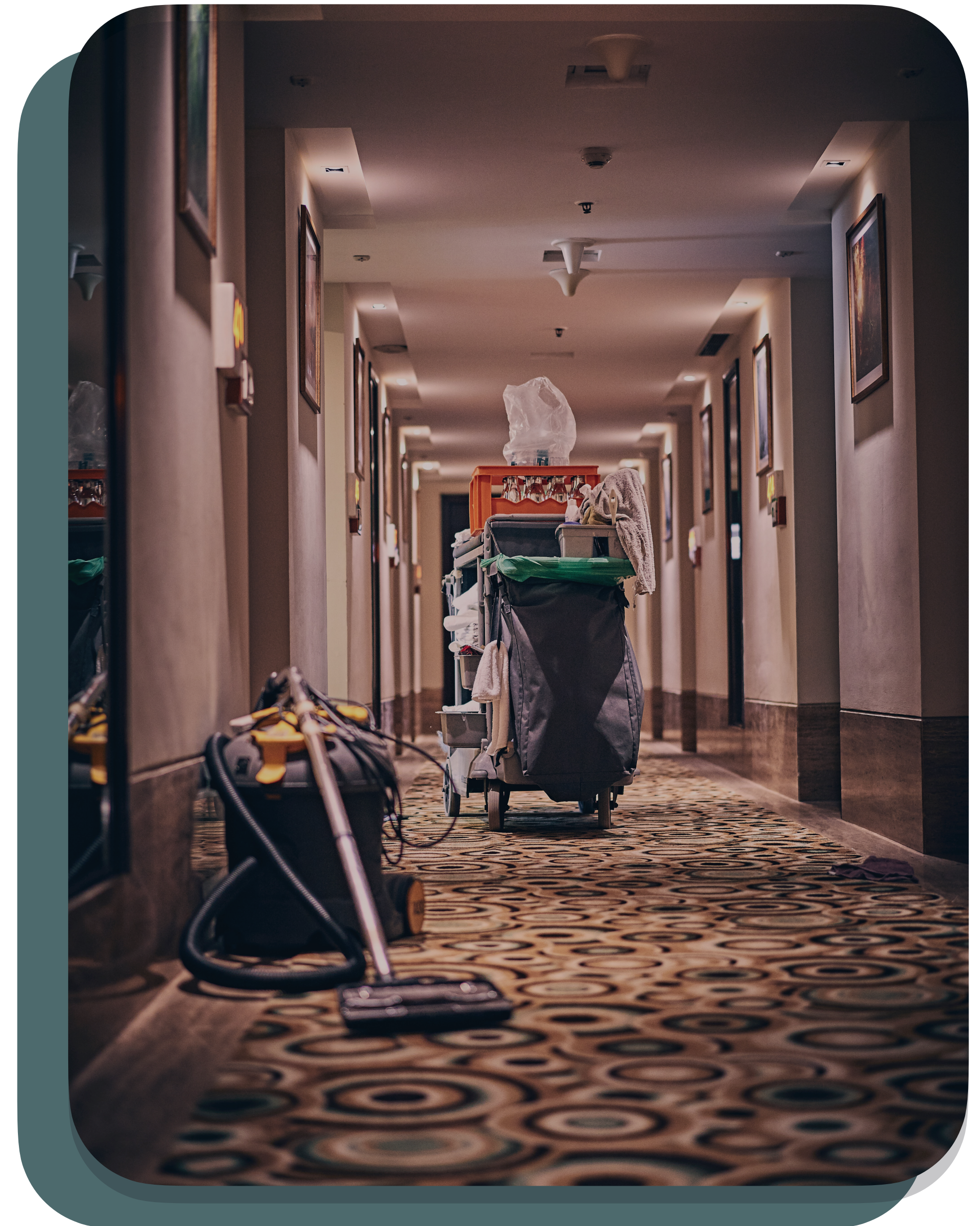

HOE VERHOUDT DIT ZICH TOT ELKAAR? VOORBEELD (2/3)

- Werknemer komt erachter dat hij op basis van de cao Glazenwassersbedrijf recht zou hebben op € 2.100,- per maand
- Kan de werknemer met succes afdwingen dat hij voortaan € 2.100,- per maand krijgt?

JA, want:

- Werkgever en werknemer beiden lid van cao sluitende partij en betrokken bij cao
- Normatieve werking cao

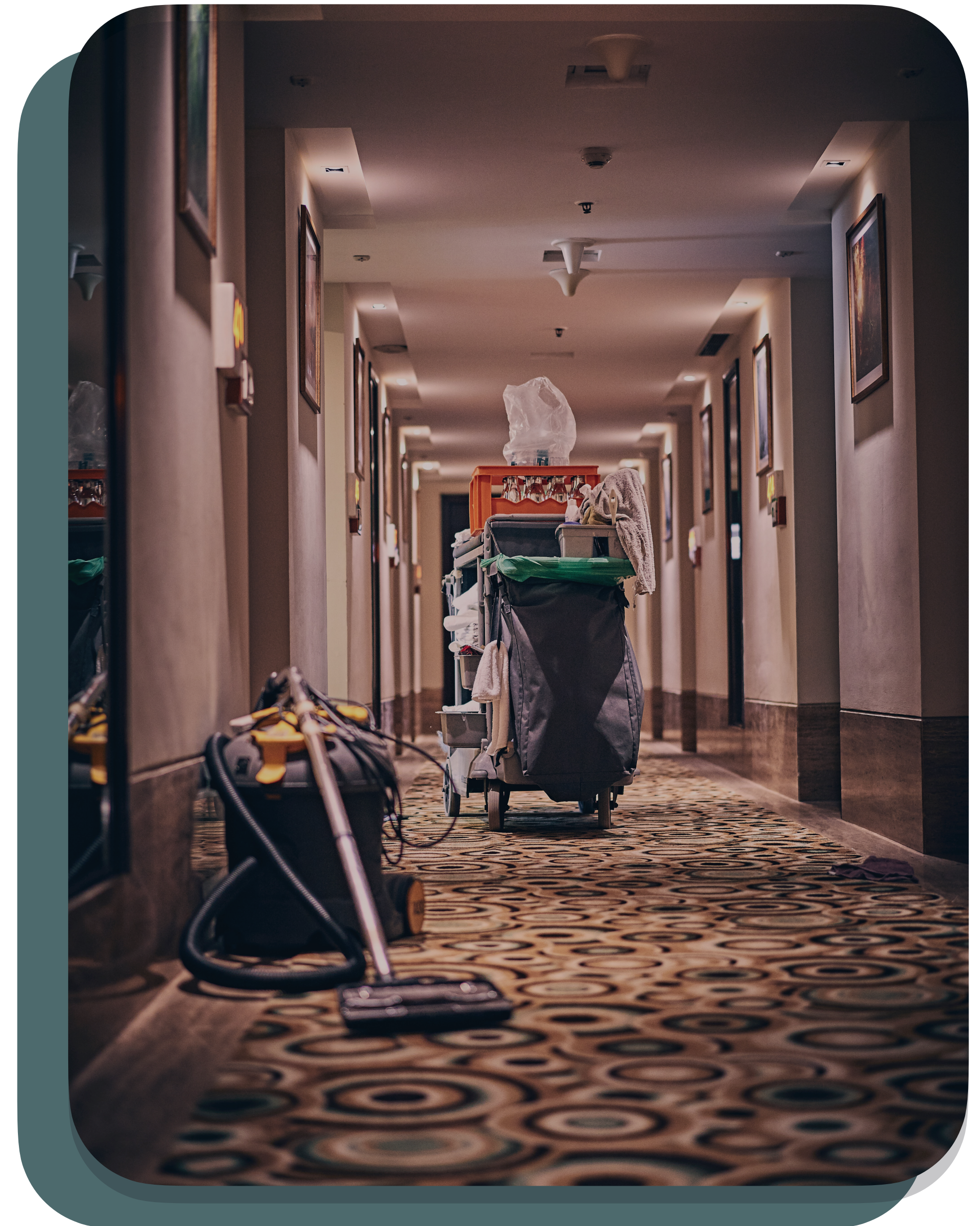

HOE VERHOUDT DIT ZICH TOT ELKAAR? VOORBEELD (3/3)

- Wat als de werknemer op basis van de Horeca cao aanspraak zou maken op een arbeidsmarkttoeslag van € 100,- per maand, waar de cao Glazenwassersbedrijf niet in voorziet.
- Kan de werkgever deze toeslag dan terugvorderen en/of verrekenen met de vordering van de werknemer?

Nee → HR Boonen/Quicken

Tenzij, cao Glazenwassersbedrijf een standaard-cao is

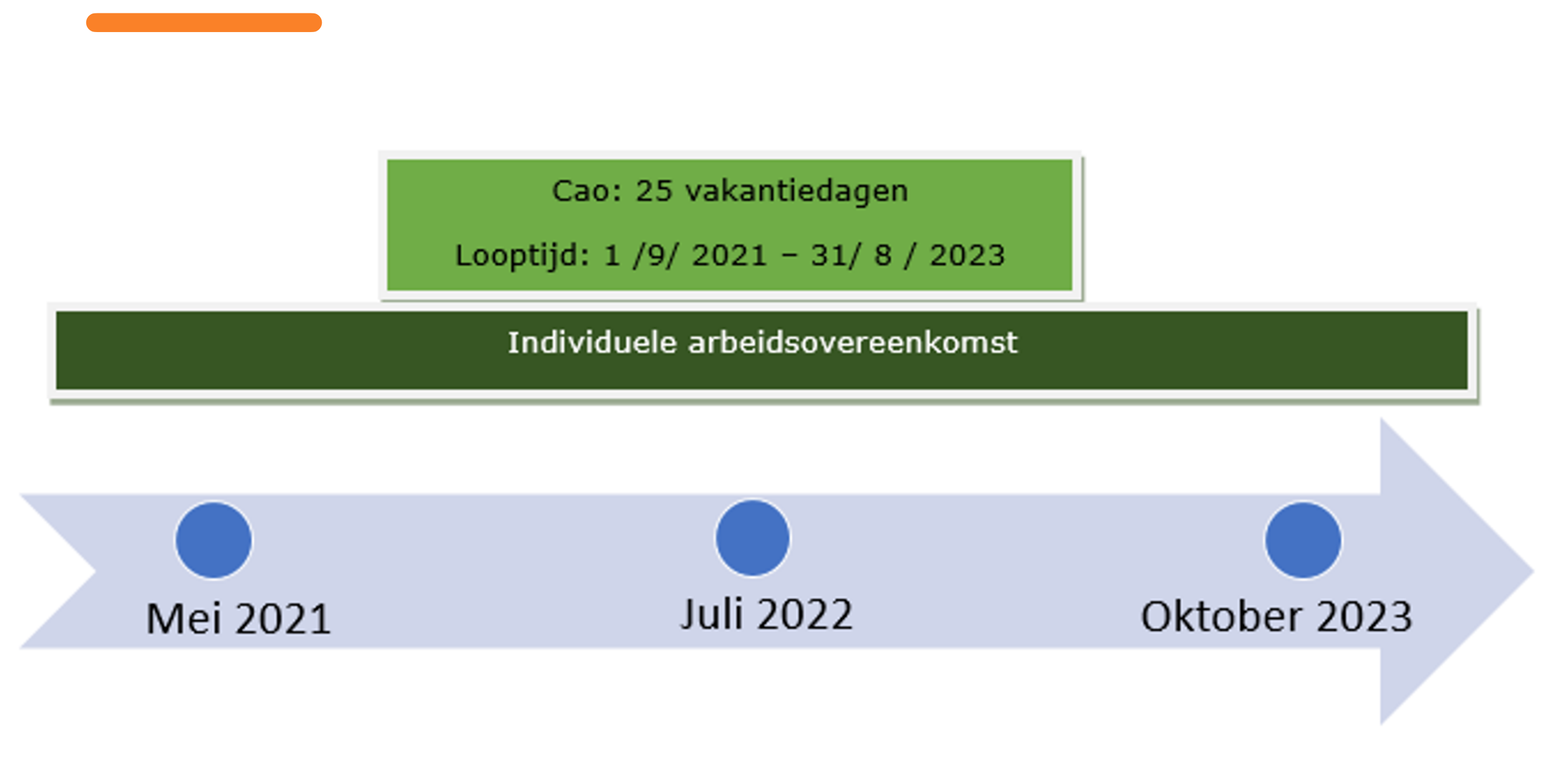
TYPE BEPALINGEN IN EEN CAO

- Minimumbepaling → afwijken ten gunste mag
- Standaardbepaling → afwijken niet toegestaan

NAWERKING

CAO (1/2)

Wat gebeurt er na einde looptijd cao?

NAWERKING

CAO (2/2)

- Arbeidsvoorwaarden uit cao blijven gelden (zijn onderdeel geworden van arbeidsovereenkomst)
- Herleving contractvrijheid; maar let op risico's!
- Alleen ten aanzien van gebonden werknemer of als sprake is van een incorporatiebeding

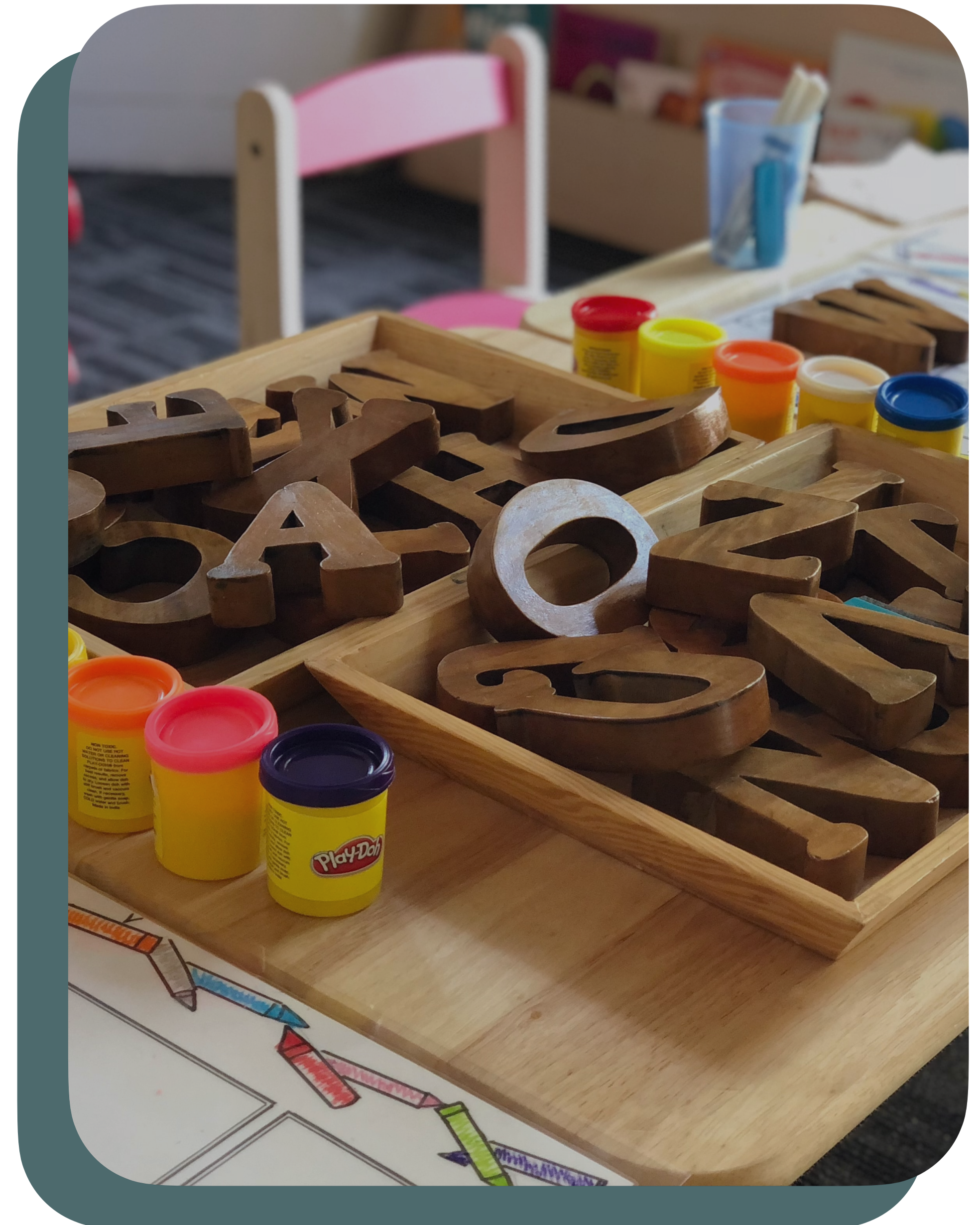

NAWERKING

HR UNIEKE KINDEROPVANG

Wat was hier aan de hand?

- Werkgever lid van cao-sluitende partij cao Kinderopvang
- Werknemers lid ABVAKABO ook cao partij bij cao Kinderopvang
- Werkgever wordt eind 2004 lid van cao-sluitende partij cao BKN
- Per 1 januari 2007 is ABVAKABO ook partij bij cao BKN

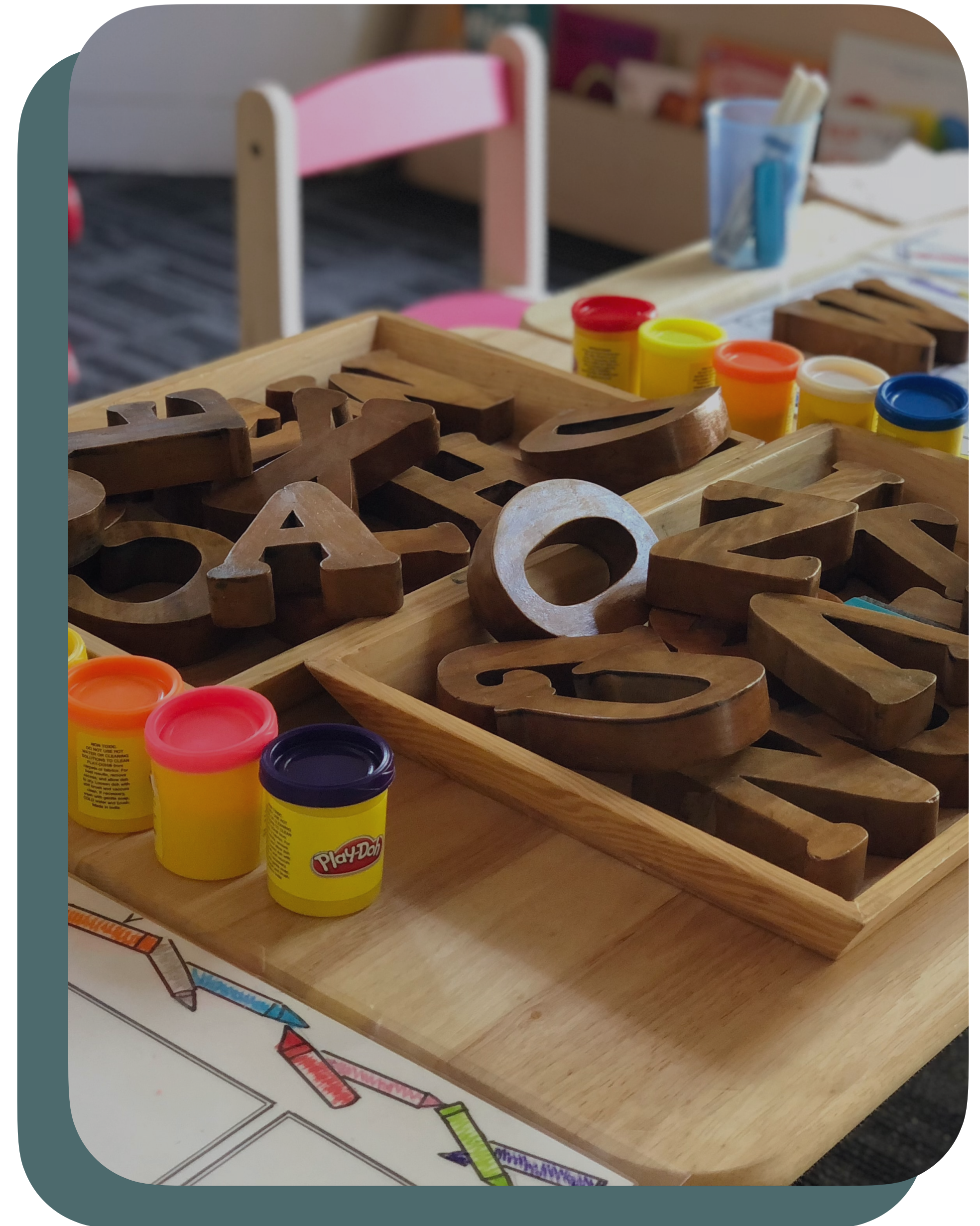
SAMENLOOP CAO'S

HR UNIEKE KINDEROPVANG

Welke cao geldt wanneer?

- ▶ Werkgever gehouden gunstigere bepalingen uit cao Kinderopvang te blijven toepassen omdat cao BKN minimum-cao is. Cao Kinderopvang was deel uit gaan maken van arbeidsovereenkomst.

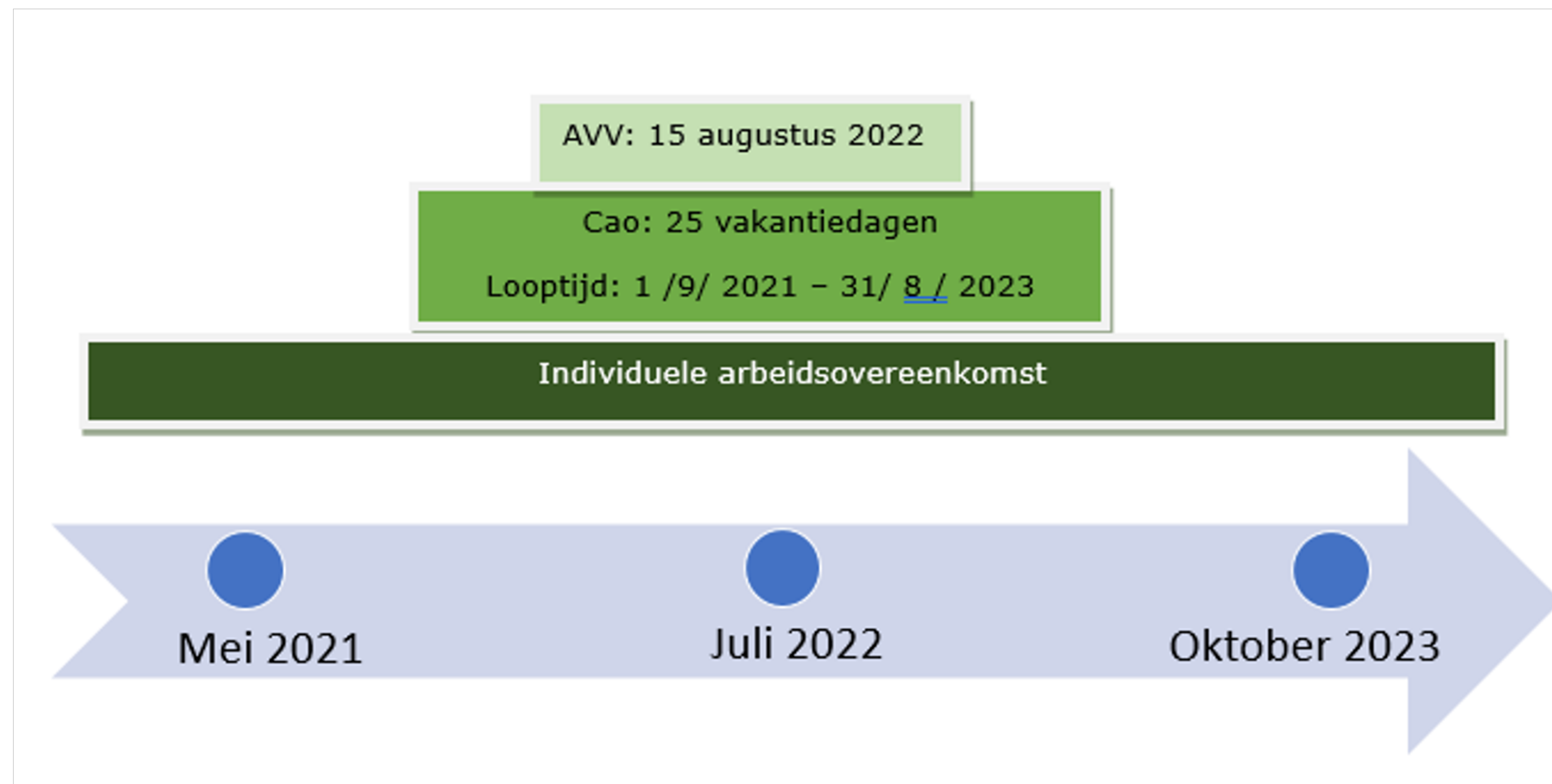
Regel → nawerking eindigt niet als nieuwe cao een minimum cao is

AVV

GEEN NAWERKING?

Geen nawerking bij AVV (jojo-effect)

AVV

UITZONDERINGEN

Uitzonderingen:

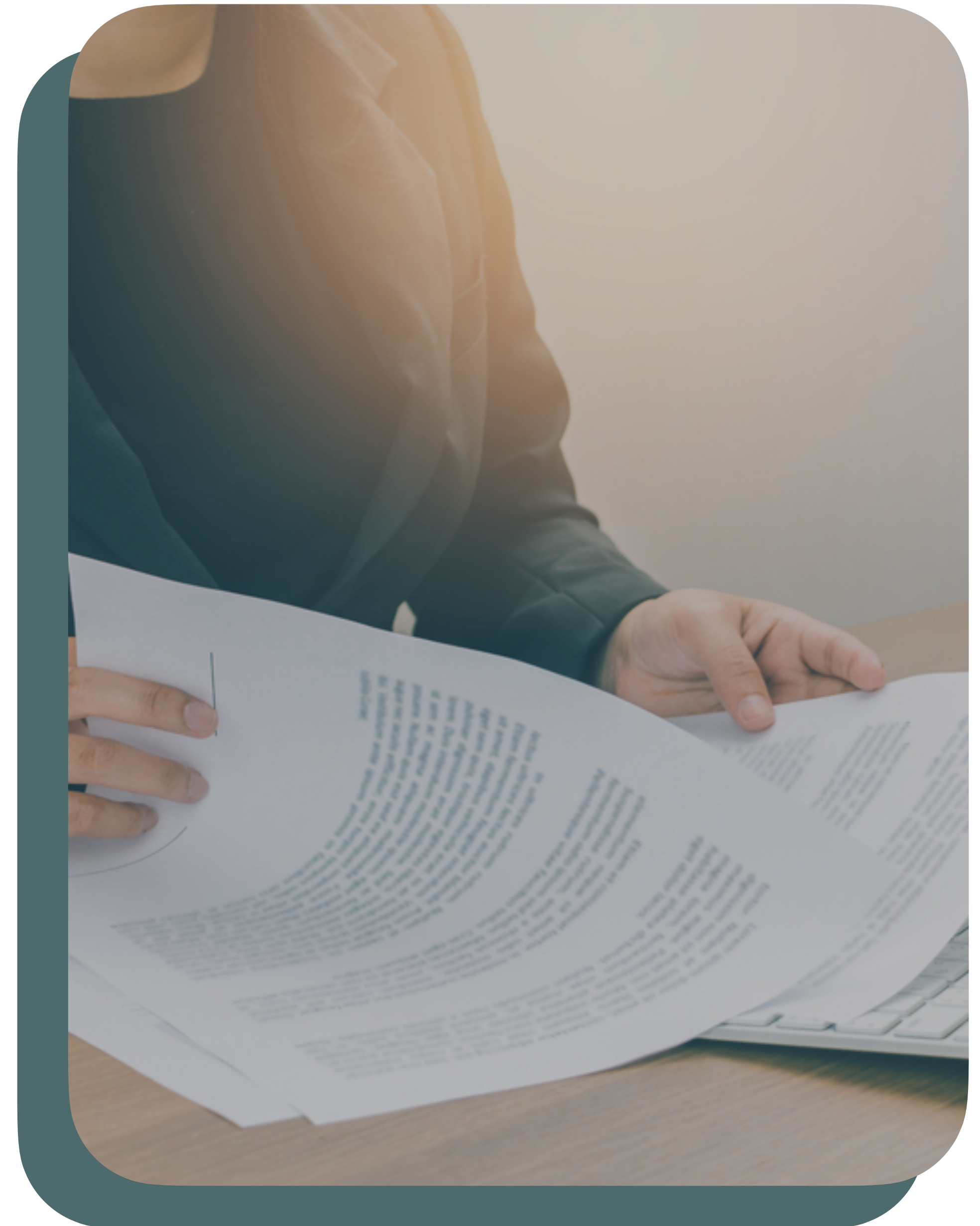
- Verkregen rechten → HR Beenen/Vanduhö
- HR Luitjens/JB
- HR SNCU/Tido Vesta

BIJZONDERE SITUATIE

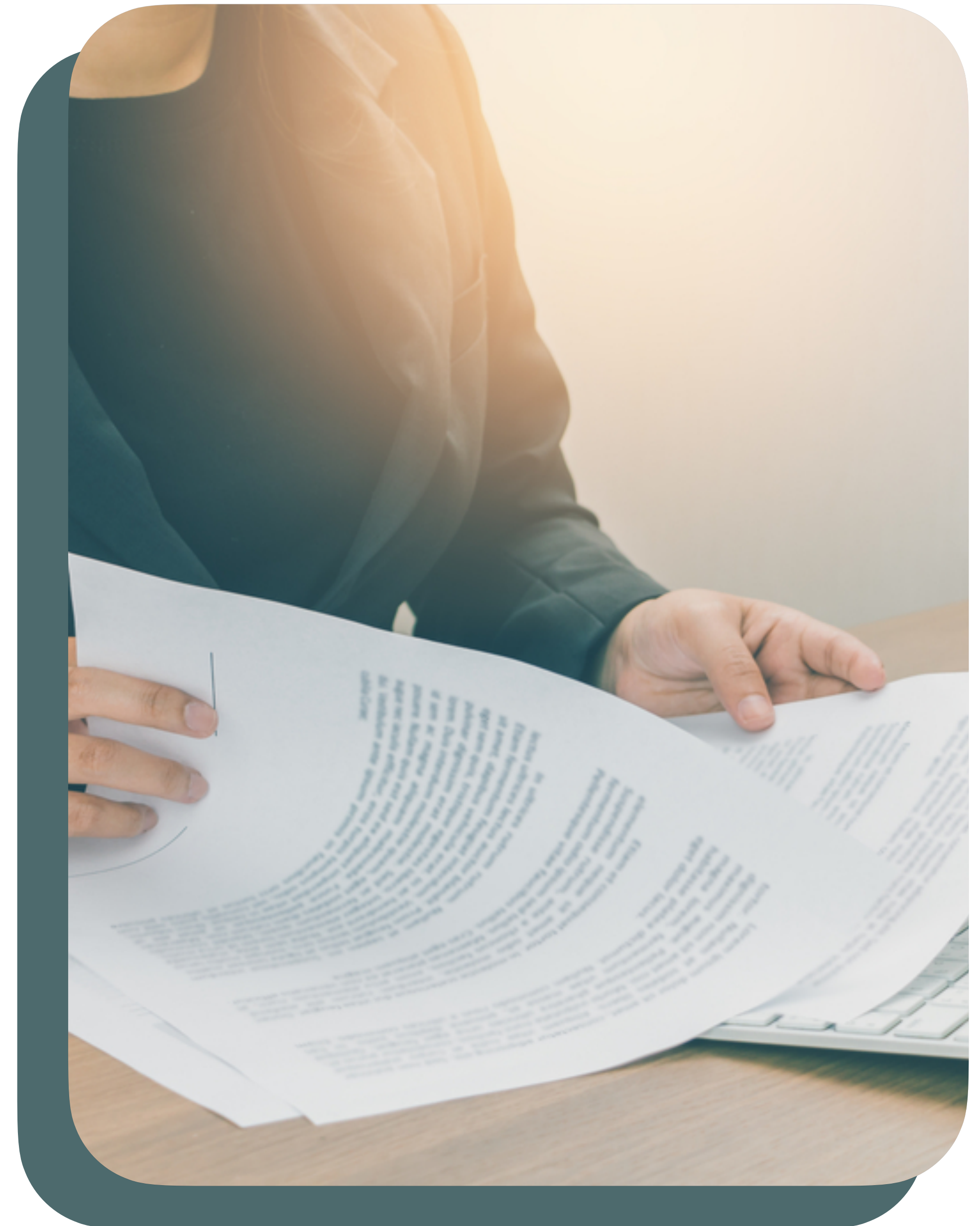
OVERGANG VAN ONDERNEMING

- Artikel 7:662 e.v. BW: behoud rechten en plichten voortvloeiend uit de arbeidsovereenkomst
- Artikel 14a Wet CAO
- Artikel 2a Wet AVV

OVERGANG VAN ONDERNEMING EN CAO'S *(1/2)*

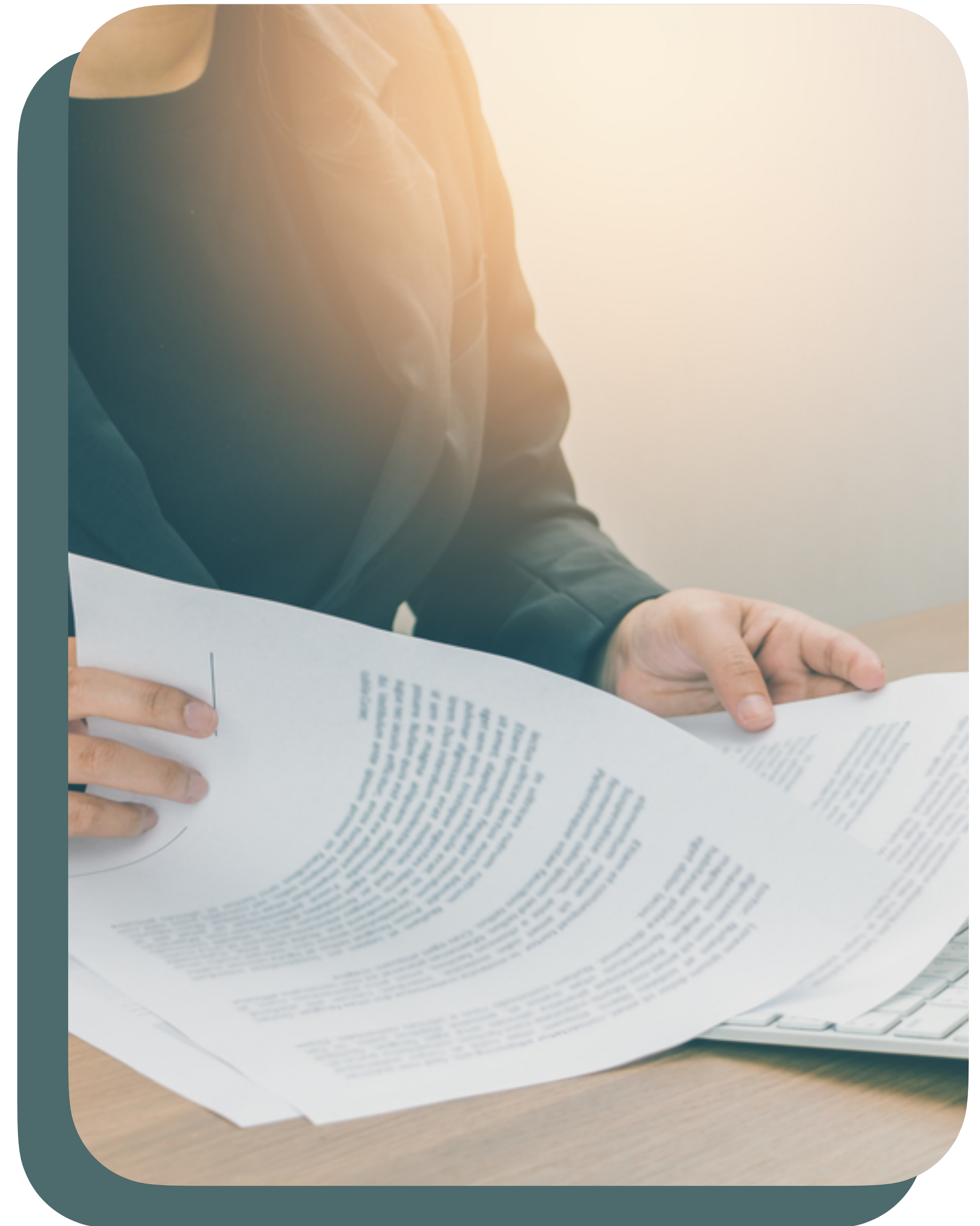
- Rechten en plichten vervreemder
- Voortvloeiend uit (bepaling omtrent arbeidsvoorwaarden van) een cao waaraan vervreemder gebonden is
- Van rechtswege over op verkrijger

OVERGANG VAN ONDERNEMING EN CAO'S *(2/2)*

Totdat:

- Verkrijger na OVO gebonden wordt aan een andere/nieuwe cao
 - Verkrijger na OVO gebonden wordt aan AVV-cao
 - Verstreking duur cao (maar let op: NAWERKING)
- HR Rode Kruis/Te Riet

INCORPORATIEBEDING NA OVERGANG VAN ONDERNEMING

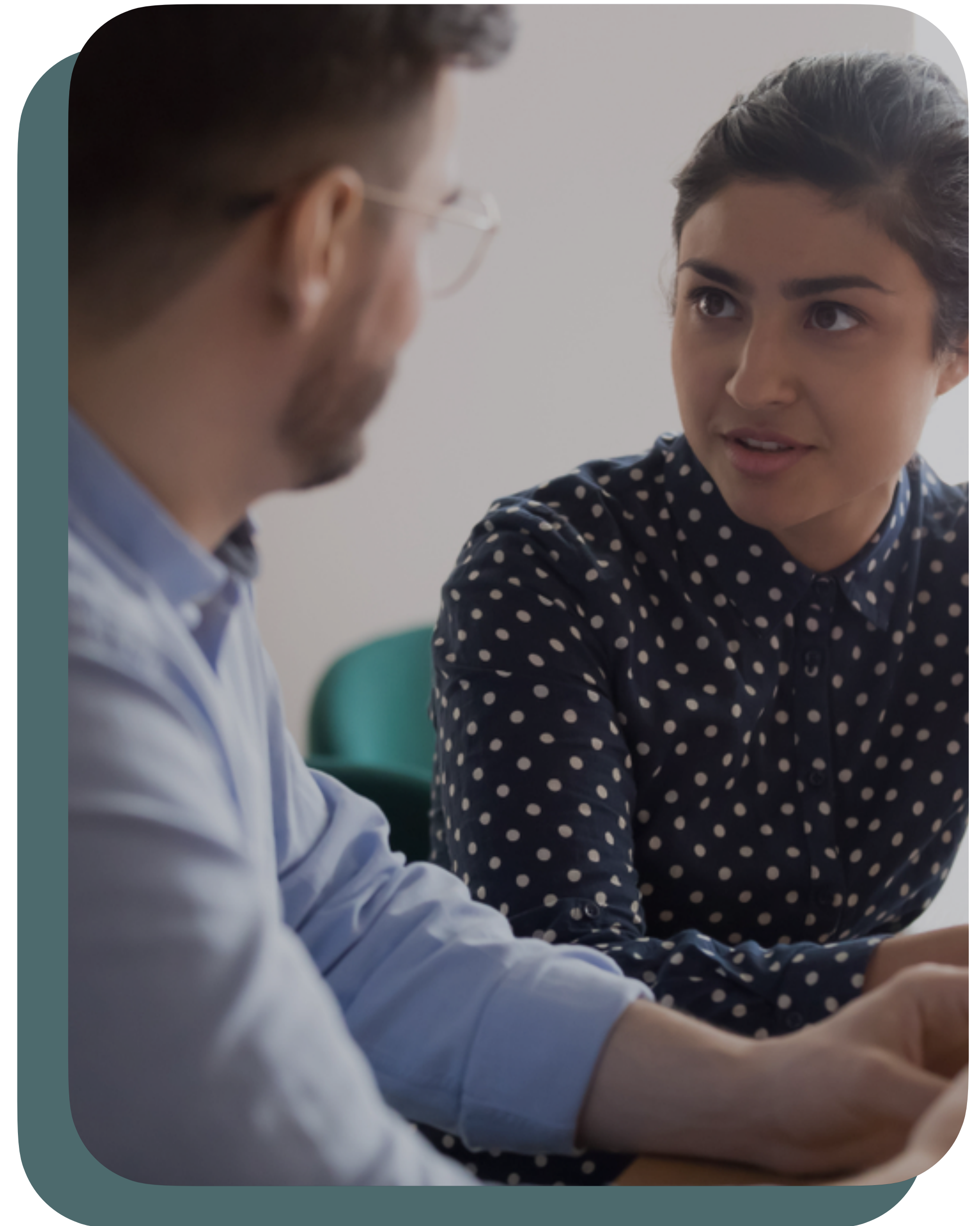
- Statisch blijft statisch
- Dynamisch blijft dynamisch?
- **Asklepios arrest** → mits volgens nationaal recht eenzijdig wijzigen mogelijk is
- Is dat het geval?

UITLEG CAO

Algemene uitlegnorm = Haviltex:

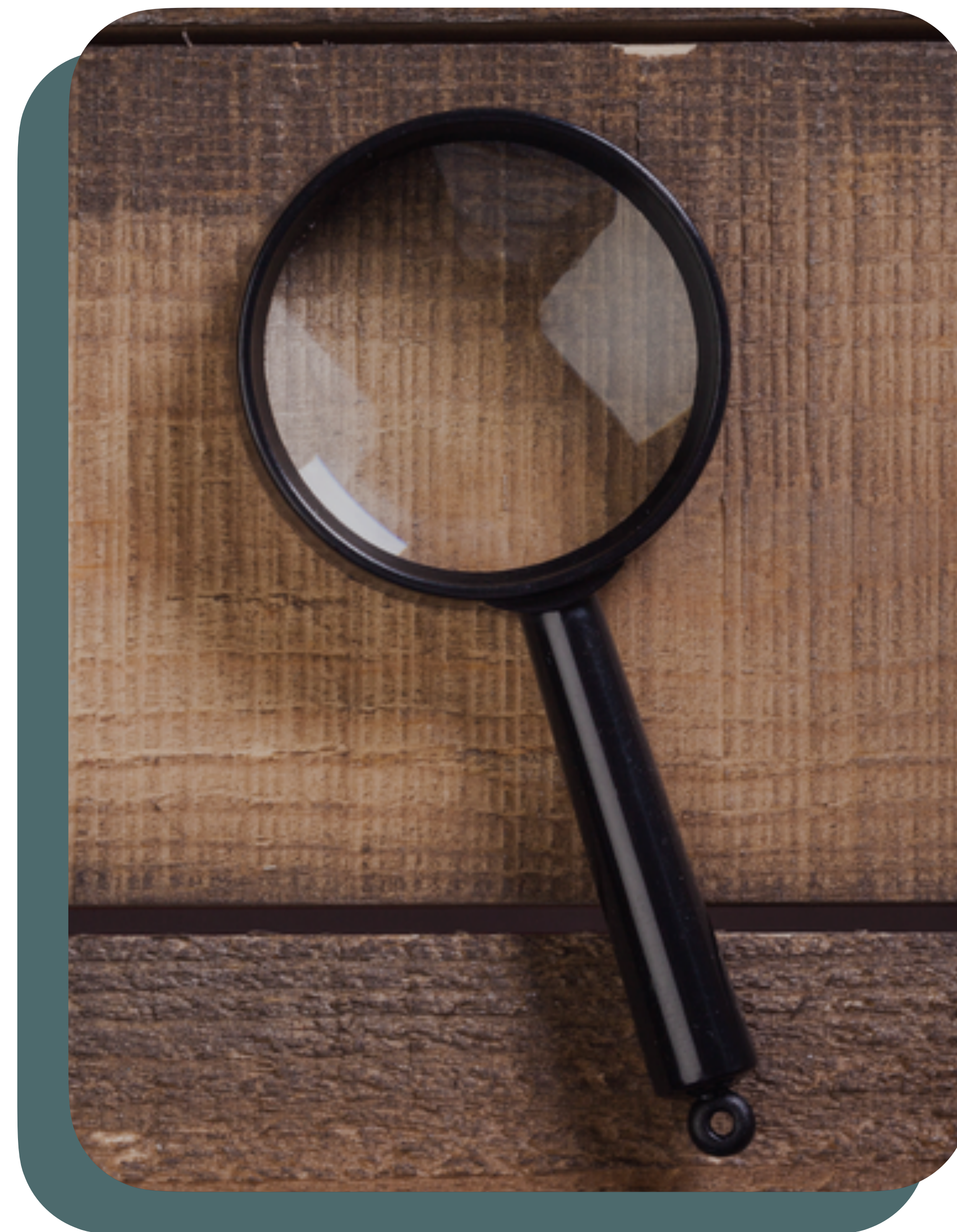
“(...) komt het immers aan op de zin die partijen in de gegeven omstandigheden over en weer redelijkerwijs aan deze bepalingen mochten toekennen en op hetgeen zij te dien aanzien redelijkerwijs van elkaar mochten verwachten”

HOE MOET JE EEN CAO-BEPALING UITLEGGEN? *(1/2)*

—

Cao-norm = objectieve maatstaven waarbij onder meer acht kan worden geslagen op de elders in de cao gebruikte formuleringen en op de aannemelijkheid van de rechtsgevolgen. Evt. bewoordingen van toelichtingen

HOE MOET JE EEN CAO-BEPALING UITLEGGEN? (2/2)

- **FNV/Aelbers:**

- geen betekenis aan andere stukken dan de tekst van de cao en de eventueel daarbij behorende toelichting
- ook niet als stukken algemeen kenbaar zijn, afkomstig zijn van gezamenlijke cao partijen en bedoeld om werkgevers/werknemers voor te lichten over toepasselijke arbeidsvoorwaarden

UITLEG CAO WERKINGSFEERGESCHILLEN

- Werkingsfeergeschillen komen vaak voort uit ontstaan nieuwe activiteiten binnen branche (door ICT/platformen); en
- Als gevolg van overlapping van werkingsfeer

IS EEN PANNENKOEK EEN KOEK?

- Taalkundige beschrijving volgens Van Dale (en Wikipedia); en
- Algemene maatschappelijke opvattingen
- Verschijningsvorm, structuur, samenstelling en bereidingswijze
- Koek: stevig, droog, hoofdzakelijk suiker
- Pannenkoek: slap, vloeibaar beslag, hoofdzakelijk melk

Gerechtshof Den Haag 20 april 2021, ECLI:NL:GHDHA:2021:832

IS VEGETARISCHE GEHAKTBAL EEN GEHAKTBAL?

- Cao-norm = objectieve maatstaven: letterlijke tekst en niet (onbekende) partijbedoelingen
- Wat verstaat gemiddeld burger naar Nederlands taalgebruik eronder?
- Tegenwoordig ook vegetarische variant

ARREST BOOKING.COM

- Online reserveringsplatform of bemiddelaar (reisagent)?
- Werkzaamheden dragen bij aan sluiten overeenkomst tussen klant en hotel
- Booking.com = (online) reisagent

Hoge raad 9 april 2021, ECLI:NL:HR:2021:527

ZIJN ER NOG
VRAGEN?

VRAGEN? STEL ZE GERUST

Kimberley Collée

Advocaat

k.collee@rww.nl

+31 (0)71-750 22 71

+31 (0)6-30 37 02 75

© RWV Advocaten - november 2023

DISCLAIMER

Deze presentatie is met de grootst mogelijke zorgvuldigheid samengesteld.
Aan de inhoud hiervan kunnen geen rechten worden ontleend.